

Politiek spel met pensioenen

3 november 2021 Commentaar FD

Wouter Koolmees kon het niet vaak genoeg zeggen: een breed draagvlak is onontbeerlijk voor het pensioenakkoord. Na een valse start aan het begin van Rutte III, heeft de voormalig minister van Sociale Zaken zijn benen uit zijn lijf gelopen om uiteindelijk de steun te krijgen van linkse oppositiepartijen Partij van de Arbeid en GroenLinks, van werkgevers, vakbonden en de pensioensector.

Nu de eindfase nadert van de grootste hervorming van het Nederlandse pensioenstelsel ooit, komen de barsten in dat draagvlak. Dat is een slechte voorbode voor de behandeling volgend jaar, die onder grote tijdsdruk dreigt plaats te vinden.

De Partij van de Arbeid dreigde deze week de steun aan het pensioenakkoord op te zeggen, als er geen snelle wetswijziging komt om verhoging van de pensioenen makkelijker te maken. Die eis is hard, zegt de partij. De PvdA wil nu de dekkinggraden van de pensioenfondsen stijgen, eindelijk de belofte inlossen die twee jaar geleden bij het sluiten van het pensioenakkoord is gedaan.

Met de versoepeling van de regels die de PvdA voorstelt, is maar een beperkte groep gepensioneerden geholpen. De bouwvakker kan dan volgend jaar een hoger pensioen tegemoetzien, maar bijvoorbeeld de verpleegkundige, onderwijzer, lasser, chipmachinebouwer en ambtenaar niet. Hun pensioenfondsen voldoen ook niet aan de soepeler eisen.

Dat de tot voor kort loyale oppositiepartij het spel toch zo hoog speelt, is het resultaat van groeiend ongenoegen op links over de uitwerking van het pensioenakkoord, de achterblijvende koopkracht van ouderen en het uitblijven van een royelere vroegpensioenregeling voor zware beroepen. Ook GroenLinks maakt zich 'grote zorgen', al is de toon minder fel.

Maar ook Kamerleden van de coalitie zijn bezorgd over het omvangrijke pakket wetgeving (denk aan honderden pagina's) dat zij, waarschijnlijk op zijn vroegst volgend voorjaar, op hun bureau krijgen. De ambitie is dat die per 1 januari 2023 door Tweede en Eerste Kamer moet zijn behandeld. Hoe zorgvuldig kan de Kamer dat doen, in slechts enkele maanden? Zeker aangezien veel van de woordvoerders nieuw zijn op het onderwerp.

Die onrust zal de huidige demissionaire minister van Sociale Zaken Dennis Wiersma zeer serieus moeten nemen. Net als de formerende partijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie. Het is onwenselijk dat zo'n grote operatie als de verdeling van de circa €1700 mrd die pensioenfondsen beheren, leunt op een smalle politieke meerderheid.

Daarmee wordt de behandeling van het pensioenakkoord in de Tweede en Eerste Kamer een testcase voor de nieuwe bestuurscultuur waar politiek Den Haag het zo vaak over heeft.